

УДК 577.2:378.14

ОКСАНА ОВЧАРЕНКО

Вищий державний навчальний заклад України "Українська медична стоматологічна академія", м. Полтава

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Розглянуто питання теорії і методології тестового контролю знань іноземних студентів-медиків на кафедрі медичної біології. Поєднання сучасних технологій навчального процесу та традиційних форм і методів організації навчання розглядається як важлива передумова досягнення мети щодо отримання якісної освіти іноземними студентами в Україні. Розглядаються особливості організації процесу тестового контролю знань під час проведення практичних занять. Підкреслюється, що тестові технології заслуговують на особливу увагу, адже це ефективний спосіб перевірки рівня якості знань студентів з різних країн світу. Подаються пропозиції щодо вирішення проблеми якості контролю знань в медичному вузі з урахуванням національних та культурологічних особливостей категорії іноземних громадян.

***Ключові слова:** тестовий контроль, іноземні студенти, медична біологія*

Постановка проблеми. Останніми роками контингент іноземних студентів у вітчизняних вузах значно збільшився порівняно з першими роками незалежності України. На сьогоднішній день актуальною постає проблема підготовки майбутніх висококваліфікованих фахівців-медиків іноземних громадян англomовної форми навчання. Адже від ступеня підготовленості студентів із інших країн залежить не лише їх майбутня професійна майстерність, але й ставлення світової спільноти до рівня медичної освіти в Україні.

Зважаючи на це, актуальними залишаються питання щодо якісної підготовки майбутніх фахівців, зокрема вибору оптимальних методів, форм, засобів і педагогічних технологій. На сьогодні важливою задачею є підвищення якості вищої професійної освіти громадян, що здійснюють навчання англійською мовою. Враховуючи значну кількість іноземних студентів англomовної форми навчання, актуальними залишаються такі важливі питання, як організація навчального процесу, впровадження нових форм навчання в систему практичних і семінарських занять, якісне комплексно-методичне забезпечення навчальної дисципліни. У цьому контексті значне місце займають тестові технології, які забезпечують контроль знань на різних рівнях та етапах вивчення дисципліни. Крім того, система тестового контролю надає можливість об'єктивно визначити якість отриманих знань, умінь та навичок, що є неможливим під час усного опитування студентів чи в процесі письмового контролю, тому що результат, значною мірою, залежить від суб'єктивної оцінки викладача-предметника. Сучасна система організації навчального процесу передбачає розробку та впровадження якісно нових підходів щодо оцінювання навчальних досягнень студентів.

Аналіз джерел та публікацій. В різний час теоретичними питаннями та особливостями педагогічної методології на основі тестового контролю займалися

такі науковці, як: В.П. Безпалько, А.І.Майоров, О.А. Федотов, В.Ю. Переверзев та інші. На думку багатьох авторів, застосування тестового контролю надає можливість масово, ефективно та об'єктивно оцінити знання студентів. У багатьох наукових працях детально проаналізовані і обґрунтовані основні функції тестового контролю: контролююча, виховна і навчальна. Доведено, що тестовий контроль дозволяє виявити типові помилки та їх причини, надає можливість з'ясувати види знань та вмінь, якими володіє окремих студент. Отже, по результатам тестування можливо індивідуалізувати навчання, реалізуючи одну з найважливіших сучасних тенденцій освіти.

Метою роботи є вивчення питання тестового контролю знань, спрямованого на поліпшення сприйняття студентами-іноземцями навчального матеріалу з медичної біології для подальшого вивчення клінічних дисциплін в ході професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу і результатів досліджень. Медична біологія є однією із фундаментальних медико-біологічних дисциплін, яка поряд з іншими навчальними предметами створює теоретичні основи для опанування клінічних дисциплін, формує базовий рівень знань і навичок студентів, розвиває фахові здібності щодо клінічного мислення майбутнього лікаря-спеціаліста. Поряд з цим медична біологія, як навчальна дисципліна надає студентам фактичний матеріал для набуття практичних вмінь та навичок, що необхідно для розуміння закономірностей розвитку органічного світу, природи хвороб людини та питань впливу екологічних чинників на здоров'я людини. Головною метою вивчення медичної біології на першому курсі є підготовка студента до самостійної роботи шляхом засвоєння теоретичних, методичних та практичних навичок, а також формування фундаменту знань для вивчення теоретичних та клінічних дисциплін в подальшому навчанні. Під час вивчення медичної біології чітко простежується інтеграційний зв'язок з іншими науками, такими як гістологія, фізіологія, анатомія, біохімія, мікробіологія, фармакологія тощо. З метою покращення підготовки майбутніх лікарів-спеціалістів колективом кафедри медичної біології створений і постійно оновлюється комплекс навчально-методичного забезпечення аудиторної та самостійної роботи. Видані навчальні посібники англійською мовою, які окрім теоретичного матеріалу до кожного практичного заняття включають тести першого рівня складності (з однією правильною відповіддю), тести другого рівня складності (з багаточисельним вибором відповідей), тести із бази даних ліцензійного іспиту "Krok-1. Medicine" та "Krok-1. Stomatology" за попередні роки, та тести, розроблені професорсько-викладацьким складом кафедри. Така організація навчально-методичного матеріалу мотивує студентів-іноземців до вивчення кожної теми, стимулює самостійну роботу, підвищує рівень зацікавленості у досягненні високих результатів навчання.

Система тестового контролю знань забезпечує перевірку рівня теоретичної підготовки з певної теми чи розділу програми, засвоєння матеріалу винесеного до самостійної роботи, володіння студентом науковою термінологією з даного розділу, здатність до аналізу отриманих теоретичних знань. Крім того, тестовий контроль має значні переваги над іншими видами контролю знань, так як дає можливість за короткий термін перевірити вхідний, проміжний та вихідний рівень якості знань з певної теми. Використання тестових завдань на початку практичного заняття дає можливість визначити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, зазначити недоліки в знаннях з теми, окреслити комплекс понять, які не засвоєні студентами.

Слід зазначити, що систематичне застосування тестового контролю під час практичних занять дає можливість перевірити знання усіх студентів групи одночасно, за короткий термін і з високим рівнем об'єктивності. Структура

тестових завдань не дає можливості відхилитися від конкретної теми, тому що система запитань формується за чітко визначеною темою або окремим розділом. Однозначність кількості правильних відповідей, лаконічне формулювання тестових завдань, обмеженість завдань певною темою, полегшують оцінювання студентів-іноземців. А той факт, що перевірка тестових завдань не є довготривалою і є можливість швидко отримати результати, робить цей вид контролю популярним серед студентів. Питання тестових завдань ретельно аналізуються на кожному практичному занятті і від студентів вимагається не тільки назвати правильну відповідь, але й обґрунтувати її, враховуючи засвоєний теоретичний матеріал, що безперечно сприяє формуванню у них потреби якісної підготовки до кожного практичного заняття. Серед багатьох позитивних рис тестового контролю знань варто зазначити його ефективність та надійність як показника стійкості та точності результатів при багаторазовому застосуванні. Враховуючи, що контингент іноземних студентів має різний рівень початкової підготовки на батьківщині, а також рівень володіння англійською мовою, доцільно зазначити, що такі зовнішні чинники як почерк або граматичні помилки студентів не впливають на кінцеву оцінку при застосуванні тестового контролю, виключаючи при цьому й можливе упереджене ставлення викладача. Крім того, оскільки відповіді на тестові завдання однозначні й відомі заздалегіть, то питання стосовно стандартів і неузгодженість в оцінках фактично зникає. Таким чином, тестовий контроль рівня знань здатний забезпечити валідне оцінювання на рівні відтворення.

Поряд з цим, застосування даного комплексу перевірки рівня засвоєння знань суперечить розвивальній, творчій спрямованості дисципліни, яка сприяє активізації пізнавальної активності, інтелектуальному розвитку та забезпечує можливість творчої діяльності. Серед недоліків тестового контролю знань слід зазначити ускладнення досягнення навчальних цілей у повному обсязі, необхідність відведення значного часу і зусиль викладача на організацію і вчасне застосування даного виду діяльності. Отже, тестовий контроль не повинен бути основним, а тільки одним із методів перевірки навчальних досягнень з дисципліни.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Аналізуючи результати систематичного проведення тестового контролю на кафедрі медичної біології слід зазначити, що даний вид роботи дозволяє здійснювати регулярний і оперативний контроль, здатний забезпечувати швидке, об'єктивне і надійне оцінювання знань, насамперед на рівні відтворення, що в подальшому спонукає студентів-іноземців до систематичної підготовки, мотивує інтерес до навчання, а також підвищує, в цілому, об'єктивність як поточного так і підсумкового контролю. Але, слід зазначити, що тільки поєднання сучасних технологій навчального процесу та традиційних форм і методів організації навчання іноземних громадян є запорукою досягнення мети отримання якісної освіти студентів з урахуванням наявності постійного рейтингу кожного студента в групі.

Отже, можливі шляхи удосконалення процесу підготовки іноземних громадян і підвищення якості навчання в цілому полягають у поєднанні теоретичних знань з їх практичним застосуванням, активному впровадженні у навчальний процес сучасних інформаційних технологій, забезпеченні спадкоємності між теоретичними і клінічними дисциплінами протягом навчання.

Список використаних джерел

1. Вища освіта України і Болонський процес : навч.посіб. / за ред. В.Г.Кременя. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2004. - 383 с.
2. Психолого-педагогічні проблеми удосконалення навчального процесу / [І.К.Попеску, А.В. Магльований, І.В. Бесклубенко, І.М.Фостяк] - Львів, 1998. - 59 с.

3. Дубінін С.І. Особливості викладання медичної біології іноземним студентам за кредитно-модульною системою : матеріали наук.-практ. конф. [«Європейський вибір — невід’ємна складова розвитку вищої медичної освіти України»] / Дубінін С.І., Ващенко А.В., Пілюгін В.О. - Полтава, 2013. - С.48-50.
4. Манаева Г. Адаптация иностранных студентов к новой социокультурной и образовательной среде и роль воспитательной работы в решении проблемы : материалы VII Міжнародної науково-практичної конференції [«Науково-методичні проблеми мовної підготовки іноземних студентів»] / Г.Манаева, І.Новикова, Н.Куйда. - Київ, 2014. - С.85-86.
5. Кардашевская, А. Э. Иностранные студенты в медицинском ВУЗе. Проблемы адаптации. Тезисы Всеукраинской научно-практической конференции ДонНУ (6 сентября 2013 г.). – Донецк, 2013.
6. Федотова Л.О., Рыкова Е.А. Оценка качества начального профессионального образования. Академия профессионального образования. Журн. Профессиональное образование. М.: Издательский центр АПО, 2000. – 54 с.
7. Майоров А.Н. Теория и практика создания тестов для системы образования. – М.: Народное образование, 2000. – 352 с.
8. Переверзев В.Ю. Критериально-ориентированное педагогическое тестирование: Учеб. пособие. – М.: Логос, 2003. – 120 с.
9. Шмоніна Т.А. Педагогічні умови природничо-наукової підготовки іноземних студентів на підготовчих факультетах вищих навчальних закладів; дис. к.пед.н.: спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / Т.А. Шмоніна. – Тернопіль, 2012. – 241 с.

Стаття надійшла до редакції 18.04.2017 р.

ОВЧАРЕНКО О.

Высшее государственное учебное заведение Украины "Украинская медицинская стоматологическая академия", г. Полтава, Украина

ОСОБЕННОСТИ ПРОВЕДЕНИЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЯ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ МЕДИЦИНСКОЙ БИОЛОГИИ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ СТУДЕНТОВ-МЕДИКОВ.

В статье рассмотрены вопросы теории и методологии тестового контроля знаний иностранных студентов-медиков на кафедре медицинской биологии. Тенденция к увеличению количества иностранных студентов в нашей стране предусматривает решение проблемы оптимизации учебного процесса и повышения качества медицинских кадров. Сочетание современных технологий учебного процесса и традиционных форм и методов организации обучения является важным вопросом достижения цели для получения качественного образования иностранными студентами в Украине. Рассматриваются особенности организации процесса тестового контроля знаний при проведении практических занятий. Подчеркивается, что тестовые технологии заслуживают особого внимания, так как это эффективный способ проверки уровня знаний студентов из разных стран мира. Предлагаются предложения по решению проблемы качества контроля знаний в медицинском вузе с учетом национальных и культурологических особенностей категории иностранных граждан.

Ключевые слова: *тестовый контроль, иностранные студенты, медицинская биология*

OVCHARENKO O.

State Higher Educational Establishment "Ukrainian Medical Stomatological Academy" Poltava, Ukraine

PECULIARITIES OF THE TEST CONTROL IN THE PROCESS OF MEDICAL BIOLOGY STUDYING OF ENGLISH-SPEAKING MEDICAL STUDENTS.

The article considers the questions of the theory and methodology of test control of knowledge of foreign medical students at the Department of Medical Biology. The last tendency to increase the number of foreign students in our country involves solving the problem of optimizing the educational process and improving the quality of future medical specialists. The proper combination

of modern technologies of the educational process and traditional forms and methods of organizing of training process is an important issue of achieving the main goal for obtaining quality education by foreign students in Ukraine. The peculiarities of the organization of the process of test control of knowledge during conducting practical classes are considered. It is emphasized that test technologies deserve special attention because this is an effective way to check the level of knowledge of students from different countries of the world. Improving of the quality of education implies a combination of theoretical knowledge with practical application, the active implementation of modern information technologies.

to the learning process. Proposals are made to solve the problem of the quality of knowledge control in a higher medical institution, taking into account the national and cultural characteristics of the category of foreign citizens.

Key words: *test control, foreign students, medical biology.*